

Քարաքրոսերի հետազոտությունների զարգացում և կարողությունների հզորացում Հայաստանում

Արսեն Գասպարյան, կ.գ.թ.

Գիտական խմբերի/լաբորատորիաների ամրապնդման աջակցության
ծրագիր, 23LCG-1F007

«Առաջընթաց՝ արդյունավետ գիտությամբ –
ԱԱԳ-2026» գիտաժողով
11 - 26 մայիս, 2026

Ի՞նչ է քարաքոսը

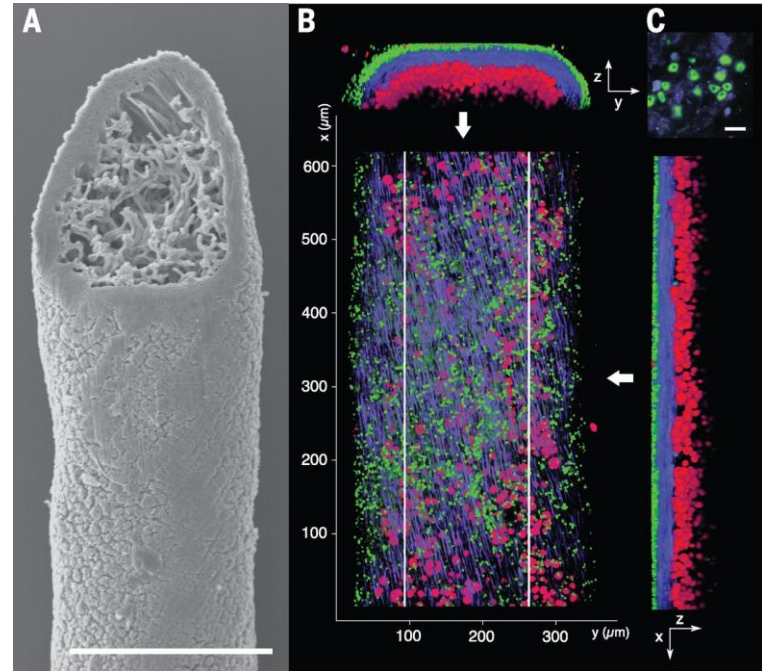
- ❖ Զարաքոսերը սնկերի և ջրիմուռների կամ ցիանոբակտերիաների բարդ համակեցուղթյուն են:

Parmotrema stuppeum

Ի՞նչ է քարաքոսը

- ❖ Բազիդիալ խմորասնկեր
- ❖ Բակտերիալ համայնքներ
- ❖ Վիրուսներ

Spribille *et al.*, 2016

Ինչո՞ւ է անհրաժեշտ հետազոտել

120 000 անկատեսանի հայտնի է,
բայց
3.8 մլն մտւմ են անհայտ

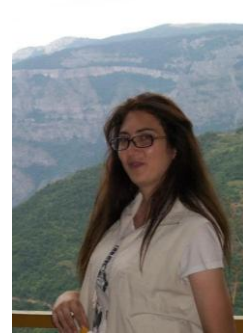
**Մարիամ
Գևորգյան,
մագիստրոս**

**Նահրա
Սարգսյան,
հայցորդ**

**Իվան
Գաբրելյան,
կենս. գիտ.
դոկտոր**

**Եվա Սողոյան,
կենս. գիտ.
թեկնածու**

**Դիանա
Անիկյան,
մագիստրոս**

**Աստղիկ
Ճատուրյան,
ասպիրանտ**

Մեր թիմը

**Մանուշակ
Ազիզյան,
հայցորդ**

**Նարեկ
Օհանյան,
բակալավր**

Ծրագրի խնդիրներ

- Հետազոտել Հայաստանի քարաքոսերի բազմազանությունը և տարածվածությունը, որոշ տեսակների մոլեկուլային ֆիլոգենետիկ առանձնահատկությունները,
- Ուսումնասիրել բարձրության տարբերություններով պայմանավորված քարաքոսերի ֆոտոբիոնտների հարմարվողականությունը
- Հետազոտել քարաքոսերի ազդեցությունը խաչքարերի վրա
- Իրականացնել Հայաստանի քարաքոսերի և սևկերի ԴՆԹ շտրիխ կոդավորումը,
- Հզորացնել գիտական խմբի կարողությունները

Միջազգային համագործակցություն

- Տրիեստի համալսարան
- Հայ սնկաբանների միջազգային կոնգրես (ICAM)
- Բեռլինի բուսաբանական այգի և թանգարան

Dr. Lucia Muggia is Assistant Professor at the University of Trieste (h-index 33).

Prof. Pier Luigi Nimis is a renowned Italian botanist and lichenologist from the University of Trieste, Italy. Prof. Pier Luigi Nimis (h-index 48) has authored numerous scientific papers and books on lichens, taxonomy, and ecology.

Դաշտային և լաբորատոր հետազոտություններ

- Դաշտային այցեր՝ Լոռի, Տավուշ, Գեղարքունիք, Վայոց Ձոր
- Քարաքոսերի և սևերի ԴՆԹ հաջորդականությունների ստացում

Ֆունգարիում

- Ա. Թախտաջյանի անվան բուսաբանության ինստիտուտի վիրտուալ հերբարիումների տվյալների առցանց շտեմարանի՝ (JACQ database) ERE-fungi և ERE-lichens ենթաբաժիններում ավելացվել է նույնականացված քարաքոսի 600 և 50 սևերի տեսակ:

JACQ

Home Database Collections Reference Systems Tools

Database Search ⓘ

Scientific name Family

Search in

all herbaria Herbar Nr#

Collector Collector Nr#

Extended Search

Only display Type Records Only georeferenced Only display Records with Images Incl. synonym search

SEARCH RESET

Հայաստանի և գիտողթյան համար նոր տեսակներ

Onygena equina

Tuber iranicum

Panaeolus desertorum

Հայաստանի և գիտողթյան համար նոր տեսակներ

Rusavskia sp.

Unknown

Հայաստանի և գիտութայան համար նոր տեսակներ

Engyodontium araneorum

Քարաքոսեր և սնկեր ՀՀ կարմիր գրքում ներառման համար

- 28 քարաքոս and 4 սնկ (ներառյալ էնդեմիկներ՝ *Megaspora cretacea*, *Verrucaria juglandis*, *Tuber* aff. *iranicum*)

Lobaria pulmonaria

Sarcodontia crocea

Խաչքարերի քարաքոսերը

- Խաչքարերի քարաքոսերի բիոտայի հետազոտում և խաչքարերի և դրանց վրա աճող քարաքոսերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումների մշակում:

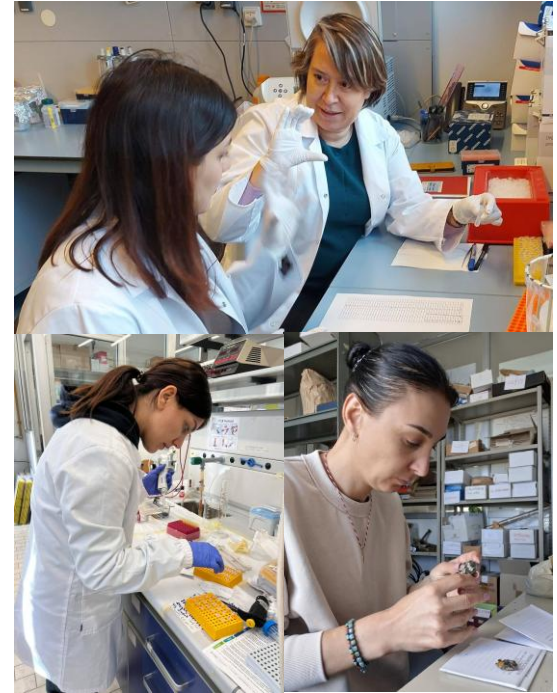
Քարաքոսերի ֆոտոբիոնտների հետազոտություններ

- Արագածի վրա տարբեր բնակլիմայական պայմաններում և բարձրության տարբերություններով պայմանավորվա քարաքոսերի ֆոտոբիոնտների հարմարվողականության հետազոտում

Յետազոտական այցեր միջազգային գործընկերների մոտ

- Երկշաբաթյա աշխատանքային այցը՝ Տրիեստի համալսարան (Իտալիա) 30.10-16.11.2025
- Վերապատրաստում Բեռլինի բուսաբանական այգու և թանգարանում (Գերմանիա): ՀՀ բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեի կողմից ֆինանսավորվող «Երիտասարդ գիտնականների աջակցության ծրագիր» (ԵԳԱԾ), 01-21.04.2025

Մասնակցություն գիտաժողովների

- Ապրիլի 14-17-ը, «Սնկերի պահպանությունը Եվրոպայում. փաստերից դեպի գործողություն» միջազգային գիտաժողով, Ուփսալա, Շվեդիա

Մասնակցություն գիտաժողովների

- Հուլիս 26-31, 2026թ. «Քարաքոսաբանության միջազգային ասոցիացիայի» միջազգային սիմպոզիում, Տրիեստե, Իտալիա

Այլ Նախաձեռնություններ

- Քարաքոսերի հետազոտման և պահպանության գիտական խումբը դարձել է FunDive սկերի և քարաքոսերի բազմազանության հետազոտման նախաձեռնության գործընկերը Հայաստանում:
- FunDive-ը համաեվրոպական նախաձեռնություն է, որը միավորում է 33 հայտնի կազմակերպություններ՝ 22 երկրներում: Նախաձեռնության նպատակն է լրացնել սկերի և քարաքոսերի տարածվածության և բազմազանության հետ կապված գիտելիքի բացը՝ բարելավելու համար սկերի պահպանումը և քարտեզագրումը ողջ մայրցամաքում:

Այլ նախաձեռնություններ

- eDNA մետաբարկոդավորումը սնկերի և քարաքոսերի մոնիթորինգում
- Համագործակցություն Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի և Բեռլինի բուսաբանական այգու և թանգարանի հետ

Այլ նախաձեռնություններ

- Nature-based Solutions for Conservation of Stone Cultural Heritage
- Networking to Monitor Fungal Diversity for Conservation

Հանրային իրազեկում

Lichens and Fungi of Armenia
1.3K followers • 7 following
Welcome to the Facebook page of Lichen Research and Conservation Group, Institute of Botany, NAS RA
Science, technology and engineering

Following Message Search

All About Reels Photos Followers More

Switch into Lichens and Fungi of Armenia's Page to start managing it. Switch Now

Details
1 Acharyan str., Yerevan, Armenia

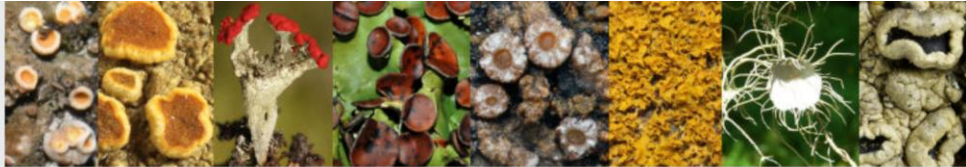

Գիտության մարդիկ | Նառա Սարգսյան

ԻՌԱ TV
39k subscribers

7 7 Share Save Download

Քարաքրուների և սնկերի որոշիչներ

Dryades Home

THE LICHENS OF ITALY - AN INTERACTIVE GUIDE

Pier Luigi Nimis

Apparatus of images: Andrea Moro - Software and databases: Stefano Martellos

This is the first draft of a key to all lichens hitherto known from Italy. The key also includes non-lichenized saprophytic fungi traditionally treated by lichenologists, and several lichenized species known from neighbouring countries, which should be looked for in Italy. Lichenicolous, non-lichenized fungi are included only if they belong to genera with lichenized representatives.

The key, which includes 3,552 infrageneric taxa, is presently under testing, modifications can be expected almost every day. It is published online here to attract critical feedback from users - write to: nimis@units.it

This key is also the base for the [Keymaker of ITALIC](#) an online tool which - through multi-entry query interfaces - generates keys to subsets of species defined by their distribution, traits and ecological requirements. By using the Keymaker instead of this complete dichotomous version, you might shorten considerably the identification paths.

Last modified: May, 7, 2026

Տպագրութիւններ

- Soghoyan Y., Papikyan R., Sargsyan R., Sargsyan N., Gevorgyan M., Antashyan K., Hovsepian R., Gasparyan A. 2025. First records of *Onygena equina*, *Panaeolus plantaginiformis*, *Tuber* aff. *iranicum* and rediscovery of *Battarrea phalloides* in Armenia. – Czech Mycol. 77(2): 155–168.
- Dose, S., Nimis, P.L., Muggia, L. and Gasparyan, A. 2025. A contribution to the lichenological knowledge of Armenia. - Herzogia, 38(2): 90–404.
- Chilingaryan N., Gasparyan A., Sarvazyan N. 2025. Multi-Excitation Hyperspectral Imaging Toward Improved Lichen Identification. - 15th Workshop on Hyperspectral Imaging and Signal Processing: Evolution in Remote Sensing (WHISPERS), Barcelona, Spain, 2025, pp. 1-5, doi: 10.1109/WHISPERS69515.2025.11501622.

Հանձնված կամ պատրաստվող տպագրություններ

- Bashian-Victoroff C. N., Joukhajian A., Sargsyan R., Kurbessoian T., Kaishian T. Gasparyan A. Burke D.J. Oak Mycorrhizae: Analysis of fungal community composition on oak species in collections at the Holden Arboretum (Kirtland, Ohio) and the Yerevan Botanical Garden (Yerevan, Armenia) – **հանձնված է Plant and Soil (Q1)**.
- Gasparyan A. Checklist of lichens and lichenicolous fungi of Armenia. – **ընթացքում Mycokeys (Q1)**
- Dose S., Nimis P. L., Muggia L., Pittao E., Sargsyan N., Gasparyan A. Modelling lichen colonization on an Armenian cross-stone (khachkar) – **հանձնված է International Biodeterioration & Biodegradation (Q1)**

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հարցերի դեպքում՝

gasparyan.arsen@gmail.com

+37455238686

www.lichens.am

